

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Lk 12,49-53

Évközi 20. vasárnap („C” év)

Tüzet hoztam a földre, bárcsak lángra kapna

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Tüzet hoztam a földre, bárcsak lángra kapna

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

„Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön. Mi más akarnék, mint hogy lángra lobbanjon. Keresztséggel kell megkereszteltetnem. Mennyire várom, hogy ez beteljesedjék!

Azt gondoljátok, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Mondom nektek nem azt, hanem szakadást. Ezentúl, ha öten lesznek egy házban, megoszlanak egymás között: három kettő ellen, és kettő három ellen. Szembekerül apa a fiával és fiú az apjával, anya a lányával és lány az anyjával, anyós a menyével és meny az anyósával.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

⁴⁹ Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη.

„**Tűzet** jöttem bocsátani a földre, és mennyire szeretném, ha már lánggra lobbanna.

⁵⁰ βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς **συνέχομαι** ἕως ὅτου τελεσθῆ.

Keresztséggel kell pedig megkereszteltetnem, és mennyire szorongok (gyötrődöm), amíg be nem teljesedik.

⁵¹ δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμεν ἰδοῦναι ἐν τῇ γῆ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ’ ἡ διαμερισμὸν.

Azt gondoljátok, hogy békét jöttem adni a földön? Nem, mondom nektek, hanem megosztást.

⁵² ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἐνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν,

Lesznek ugyanis mostantól öten egy házban megosztva, hárman kettő ellen és ketten három ellen.

⁵³ διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

Meg fognak oszlani apa a fiú ellen és fiú az apa ellen, anya a leány ellen és leány az anya ellen, anyós a menyé ellen és meny az anyós ellen.”

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

⁴⁹ IGNEM VENI MITTERE IN TERRAM ET QUID VOLO? SI IAM ACCENSUS ESSET!

⁴⁹ **Azért jöttem, hogy tüzet dobjak a földre. Mi más akarnék, mint hogy lángra lobbanjon!**

⁴⁹ Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre; s mennyire szeretném, ha már fellobbanna!

⁴⁹ ***Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön: mennyire szeretném, ha már föllobbanna!***

⁴⁹ *Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett?*

⁴⁹ Azért jöttem, hogy tüzet hozzak a földre, és mennyire szeretném, ha már lángolna!

⁵⁰ BAPTISMA AUTEM HABEO BAPTIZARI ET QUOMODO COARTOR, USQUE DUM PERFICIATUR!

⁵⁰ **Keresztséggel kell megkereszteltetnem. Annyira szorongok, míg be nem teljesedik.**

⁵⁰ Keresztséggel kell megkeresztelkednem, és mennyire vágyom utána, amíg be nem teljesedik!

⁵⁰ ***Keresztséggel kell megkeresztelkednem: mennyire várom, hogy beteljesedjék!***

⁵⁰ *De keresztséggel kell nékem megkereszteltetnem; és mely igen szorongattatom, míglen az elvégeztetik.*

⁵⁰ Egy keresztséggel kell azonban még megkereszteltetnem, és mennyire szorongok, amíg ez végbe nem megy!

⁵¹ PUTATIS QUIA PACEM VENI DARE IN TERRAM? NON, DICO VOBIS, SED SEPARATIONEM.

⁵¹ **Azt hiszitek, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Nem azt, hanem – mondom nektek – meghasonlást.**

⁵¹ Azt gondoljátok talán: azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Mondom nektek: nem, hanem széthúzást.

⁵¹ ***Azt gondoljátok, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Mondom nektek: nem azt, hanem ellenkezést.***

⁵¹ *Gondoljátok-é, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön? Nem, mondom nektek; sőt inkább meghasonlást.*

⁵¹ *Úgy gondoljátok, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Nem – mondom nektek –, hanem meghasonlást.*

⁵² ERUNT ENIM EX HOC QUINQUE IN DOMO UNA DIVISI: TRES IN DUO, ET DUO IN TRES;

⁵² ***Ezentúl ha öten lesznek egy házban, megoszlanak egymás közt: három kettő ellen, és kettő három ellen.***

⁵² *Mert mostantól fogva ha öten lesznek egy házban, meghasonlanak, hárman kettő ellen, és ketten három ellen.*

⁵² ***Ezentúl, ha öten lesznek egy házban, megoszlanak egymás közt: három kettő ellen és kettő három ellen.***

⁵² *Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban, a kik meghasonlanak, három kettő ellen, és kettő három ellen.*

⁵² *Mert mostantól öten lesznek egy házban, de megosztva: három kettő ellen, és kettő három ellen.*

⁵³ DIVIDENTUR PATER IN FILIUM ET FILIUS IN PATREM, MATER IN FILIAM ET FILIA IN MATREM, SOCRUS IN NURUM SUAM ET NURUS IN SOCRUM”.

⁵³ ***Meghasonlik az apa a fiával és a fiú az apjával, az anya a lányával és a lány az anyjával, az anyós a menyével és a meny az anyósával.”***

⁵³ *Meghasonlik az apa a fiával és a fiú az apjával; az anya a lányával és a lány az anyjával; az anyós a menyével és a meny az anyósával«.*

⁵³ ***Szembeáll az atya fiával és a fiú az atyjával, az anya a lányával és a leány anyjával, az anyós menyével és a meny anyósával.”***

⁵³ *Meghasonlik az atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; és az anya a leány ellen, és a leány az anya ellen; napa a menyé ellen, és a menyé a napa ellen.*

⁵³ *Az apa a fia ellen, és a fiú az apja ellen. Az anya a lánya ellen, és a lány az anyja ellen. Az anyós a menyé ellen, és a meny az anyósa ellen.*

1.3. BEHATÁROLÁS

Ez a néhány vers (Lk 12,49-53) része Jézus azon beszédének, amelyet a Jeruzsálem felé vezető útján a népnek, illetve a tanítványainak mondott, s amelynek részleteit Lukács egybefűzte (Lk 12,1-13,9).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozza, hogy

- Jézusnak földi tevékenysége során az a célja, hogy a kereszthalálával és a Szentléleknek a szeretet-tüzével megújítsa az embereket és a világot. Erre utal a „keresztség” és a „tűz” képe is. Ez a vágy hajtja, ösztönzi a Mestert.
- akik Jézust komolyan követni akarják, vagyis mellette döntenek, azoknak fel kell készülniük arra, hogy emiatt szembekerülhetnek másokkal, akár családjukon belül is.
- a tanítvány maradjon mindig hűséges Mesteréhez, aki mellett döntött, akkor is, ha emiatt megpróbáltatások érik őt.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Πῦρ (*pür*): tűz (Lk 12,49)

Lukácsnál a „tűz” fizikai értelemben is megjelenik: Péter a tűz közelében áll, amikor megtagadja Jézust (Lk 22,55). Pál pedig Málta szigetén az őt megtámadó viperát a tűzbe veti (ApCsel 28,5).

De leginkább átvitt értelemben használja ezt a szót az evangélista: kifejezi vele az isteni ítéletet (Lk 3,9,17; Lk 9,54; Lk 17,29), Isten jelenlétét (ApCsel 7,30). Illetve utal a Szentlélekre, különösen a pünkösdi események kapcsán (ApCsel 2,3,19), továbbá arra, hogy Jézus Szentlélekkel és tüsszel fog majd kereszteni (Lk 3,16).

A tűz, amit Jézus hozott a földre, s aminek a fellobbanására vágyakozik (Lk 12,49), nem a pusztítás tüze, hiszen azt elutasítja a Mester (vö. Lk 9,54-55), hanem a szeretetnek és a Szentléleknek a tüze (Lk 3,16; ApCsel 2,3), akivel az Úr megújítja s átformálja az emberek szívét és az egész világot.

συνέχουαι (*szünehomáj*): szorongat, gyötör, lefoglal (Lk 12,50)

A szó Lukácsnál gyakran fizikai gyötrődésre, szorongatásra utal: láz gyötri Simon anyósát (Lk 4,38), illetve Publiusznak - egy máltai tisztviselőnek- az édesapját (ApCsel 28,8). A tömeg, a gúnyolódó katonák körülveszik Jézust (Lk 8,45; Lk 22,63), a vádlók Istvánt (ApCsel 7,57), az ellenséges csapatok pedig majd Jeruzsálemet (Lk 19,43). Ugyanakkor lelki, érzelmi tartalom is kapcsolódik a kifejezéshez, amikor az evangélista beszámol arról, hogy az ördögtől megszállott meggyógyítása láttán nagy félelem fogta el Geráza lakóit (Lk 8,37).

Mindezek mellett egyszer fűződik ez a kifejezés állítmányként Jézushoz, egyes szám első személyben, amikor arról beszél, hogy ő mennyire gyötrődik mindaddig, amíg a keresztséggel meg nem kereszttetetik (Lk 12,50). Ez átvitt értelemben az ő kereszthalálára, vértanúságára utal (vö. Mk 10,38-39). Egy másik alkalommal Lukács beszél arról, hogy Pál Korintusban teljesen az igének (Isten Igéjének, azaz Jézus Krisztusnak), vagyis az ige szolgálatának és hirdetésének szentelte magát. Ez foglalta le teljesen az apostolt (ApCsel

18,5). Pál pedig ennek a közösségnek azt írja, hogy Krisztus szeretete szorongatja, sürgeti őt (2Kor 5,14).

Mindezek fényében megállapíthatjuk, hogy Jézust az a szeretet szorongatja és foglalja le teljesen (Lk 12,50), ami a kereszthalálában fejeződik ki a legmarkánsabban. Ez minden tevékenységének a mozgató rugója. A Mester arra hívja a tanítványait, hogy őket is ez a szeretet határozza meg, „tartsa hatalmában”, s ösztönözze, szinte szorongassa és gyötörje életük, tevékenységük folyamán.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 2,34 Simeon megáldotta őket, és így szólt anyjához, Máriához: „Íme, ő sokak romlására és sokak feltámadására lesz Izraelben, jel lesz, amelynek ellene mondanak.”

Lk 9,22 „Mert – mondta – az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, főpapok és írástudók nem ismerik el, megölik, de harmadnap feltámad.”

Lk 18,31 Akkor félrevonta a tizenkettőt, s így szólt hozzájuk: „Most felmegyünk Jeruzsálembe, s beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról megjövendöltek.”

Szinoptikus párhuzamok

Mt 3,11 Én csak vízzel kereszteltek, hogy bűnbánatra indítsalak benneteket, de aki a nyomomba lép, az hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy a saruját hordozzam. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog benneteket megkeresztelni.

Mt 10,34-36 Ne gondoljátok, hogy békét jöttem hozni a földre. Nem békét jöttem hozni, hanem kardot. Azért jöttem, hogy szembeállítsam az embert apjával, a leányt anyjával, a menyét anyósával. Az embernek a tulajdon családja lesz az ellensége.

Mk 10,38 Aki nem veszi vállára a keresztjét, s nem követ, nem méltó hozzám.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Mik 7,6 köztük a legjobb is olyan, mint a tövis, a legigazabb, mint a szúrós sövény. Ma északról megérkezett próbatételük, bekövetkezik megszegyenyülésük.

ApCsel 2,3 Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Alexandriai Szent Círill: Miért mondod ezt Uram? Nem azért jöttél, hogy békét adj? Te, aki saját magad váltál a mi békénk (vö. Ef 2,14), aki keresztet által kiengesztelted a Mennyet a Földdel (vö. Kol 1,20), aki azt mondottad: „Az én békémet adom nektek” (Jn 14,27)! – A béke egészen nyilvánvalóan hasznunkra van, néha azonban árt is, ha eltávolít

bennünket az Isten felé irányuló szeretetüinktől, akkor, ha általa azokkal értünk egyet, amik messze eltávolodtak Istentől. Ezért tanítja a híveknek, hogy távol kell tartaniuk magukat az olyan földi kötelekektől, melyekről a továbbiakban szól.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

575. Jézus egyes cselekedetei és szavai tehát az „ellentmondás jelévé” váltak a jeruzsálemi vallási hatóságok számára – melyeket Szent János evangéliuma gyakran „zsidóknak” nevez –, sokkal inkább, mint Isten egyszerű népe számára. Igaz, hogy Jézus kapcsolata a farizeusokkal nemcsak polémia volt. Így például farizeusok voltak azok, akik figyelmeztették a rá leselkedő veszélyre. Jézus néhányat megdicsér közülük, mint például a Mk 12,34-ben szereplő írástudót, és ismételten vendég volt farizeusoknál. Jézus megerősít tanításokat, melyeket Isten népének ezen vallási elitje képviselt: a halottak föltámadását, jámborsági formákat (alamizsna, imádság és böjt), a szokást, hogy Istenhez mint Atyához fordulnak, valamint Isten és a felebarát szeretete parancsának központi jellegét.

576. Sok izraelita szemében tűnt úgy, hogy Jézus szembeszáll a választott nép lényeges intézményeivel:

- * a Törvény iránti engedelmisséggel; Törvényen értve minden írásos parancsolatot és a farizeusok szerint a szájhagyományban élő értelmezést;

- * a jeruzsálemi Templom mint szent hely és Isten különleges lakóhelye központi szerepével;

- * az egyetlen Istenbe vetett hittel, akinek dicsőségében egyetlen ember sem osztozhat.

1816. Krisztus tanítványának nemcsak őriznie kell a hitet és belőle kell élnie, hanem meg is kell vallania, bizonyossággal kell róla tanúságot tennie és terjesztenie kell: „mindenkinek készen kell lennie arra, hogy megvallja Krisztust az emberek előtt, és Őt az Egyház történelméből soha nem hiányzó üldözések közepette kövesse a keresztúton”. A hit szolgálata és a róla való tanúskodás szükségesek az üdvösséghez: „Aki megvall engem az emberek előtt, én is megvallom majd mennyei Atyám előtt. De aki megtagad az emberek előtt, azt én is megtagadom mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32–33)

2471. Pilátus előtt az Úr kijelenti, azért jött a világba, hogy tanúságot tegyen az igazságról. A kereszténynek „nem szabad szégyellnie tanúságot tenni az Úr mellett” (2Tim 1,8). A hit melletti tanúságtételt igénylő esetekben a keresztény embernek félreérthetetlenül meg kell vallania a hitét, ahogyan Szent Pál tette a bírái előtt. A hívőnek „Isten és az emberek előtt meg kell őriznie tiszta lelkiismeretét” (ApCsel 24,16).

2472. A keresztények azon kötelessége, hogy részt kell venniük az Egyház életében, arra ösztönzi őket, hogy az evangélium és a belőle fakadó kötelezettségek tanúiként cselekedjenek. E tanúságtétel a hit továbbadása szóval és cselekedettel. A tanúságtétel az igazságosság cselekedete, mely megerősíti és megismerteti az igazságot:

Mert minden Krisztus-hívőnek, bárhol éljen is, élete példájával és tanúskodó szavával meg kell mutatnia az új embert, akit a keresztségben magára öltött, és a Szentlélek erejét, aki a bérálásban megerősítette.

2473. A vértanúság a hit igazsága melletti legnagyobb tanúságtétel; olyan tanúságot jelent, mely elmegy egészen a halálig. A vértanú a meghalt és föltámadott Krisztusról tanúskodik, akivel a szeretet egyesítette. Tanúságot tesz a keresztyén hit és tanítás igazságáról. A lelki erősség (lat. fortitudo) aktusával néz szembe a halállal: „Engedjétek, hogy eledele legyek a vadállatok, melyek által eljuthatok Istenhez”.

2474. Az Egyház a legnagyobb gonddal gyűjtötte össze azok emlékeit, akik a végsőkig elmentek hitük megvallásában. Ezek a vértanú-akták. Az igazság vérrel írt levéltára:

„Sem a világi élet varázsa, sem e világ összes királysága nem használ nekem semmit. Jobb meghalnom, hogy egyesüljek Jézus Krisztussal, mint a föld határáig uralkodnom. Őt keresem, aki meghalt értünk; őt kívánom, aki föltámadt mindnyájunkért. Születésem közeledik...”

„Áldalak Téged, mert ezen a napon és ebben az órában arra méltattál, hogy a mártírok sorában helyet kapjak (...). Beteljesítettél, Istenem, Te, aki nem ismered a hazugságot és igazmondó vagy! Emiatt mindenért Téged dicsérlek, Téged áldalak, Téged dicsőítelek az örök és mennyei Főpap, Jézus Krisztus, a te szeretett Fiad által, aki által Neked Vele és a Szentlélekben dicsőség most és a jövőendő századokban. Ámen.”

946. Az apostoli hitvallás, miután megvallotta „a szent, katolikus Egyházat”, hozzáteszi „a szentek közösségét”. Ez a hitcikkely bizonyos módon kifejti az előzőt: „Mi más az Egyház, mint az összes szentek gyülekezete?” A szenteknek ez a közössége az Egyház.

947. „Mivel az összes hívó egyetlen testet alkot, az egyik javában részesülnek a többiek is. (...) Így többek között hinnünk kell (...), hogy az Egyházban létezik a javak közlése (...). A legfőbb tag Krisztus, mert Ő a Fő. (...) Krisztus javaiban tehát minden tag részesedik; és ez a közlés történik az Egyház szentségei által.” „A Lélek egysége ugyanis, aki az Egyházat vezet, teszi azt, hogy amiben az Egyház részesül, az mindenki közös kincse.”

948. A „szentek közössége” kifejezésnek tehát két jelentése van: „közösség a szent dolgokban (sancta)” és „közösség a szent személyek között (sancti)”.

Sancta sanctis! `Szentség a szenteknek!’ – mondja a legtöbb keleti liturgiában a celebráns, mikor fölemeli a szent adományokat az áldoztatás előtt. A Krisztus-hívők (sancti) Krisztus Testével és Vérével (sancta) táplálkoznak, hogy növekedjenek a Szentlélek közösségében (koinónia) és azt közöljék a világgal.

949. Az első jeruzsálemi közösségben a tanítványok „(...) állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 2,42).

Közösség a hitben. A hívők hite az Egyház apostoloktól kapott hite, az élet kincse, mely gazdagodik, ha továbbadják.

950. A szentségek közössége. „Az összes szentségek gyümölcsei minden hívőhöz tartoznak; e szentségekkel mint szent kötelékekkel Krisztushoz kapcsolódnak és kötődnek, leginkább a keresztséggel, mellyel mint egy ajtón át belépnek az Egyházba. A »szentek

közösségén« a szentségek közösségét kell értenünk (...). E név (közösség) minden szentségre érvényes, mert Istennel kötnek minket össze (...); leginkább mégis az Eucharisziát illeti meg, amely létrehozta ezt a közösséget.”

951. A karizmák közössége. Az Egyház közösségében a Szentlélek „sajátos kegyelmeket is szétszót minden rendű és rangú hívőnek” az Egyház építésére. „A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele” (1Kor 12,7).

952. „Mindenük közös volt” (ApCsel 4,32): „Egy igazi keresztény semmit nem birtokol úgy, hogy ne tekintené közjónak is. Ezért a keresztényeknek mindig készen kell lenniük arra, hogy enyhítsék a rászorulókat nyomorúságát”. A keresztény az Úr javainak intézője.

953. A szeretet közössége: a szentek közösségében „egyikünk sem él, s egyikünk sem hal meg önmagának” (Róm 14,7). „Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, vele örvend valamennyi. Ti Krisztus teste vagytok, s egyenként tagjai” (1Kor 12,26–27). „A szeretet nem keresi a magáét” (1Kor 13,5). A legkisebb, szeretetből végzett cselekedetünk is mindenki javára szolgál. Ez történik a minden élő és elhunyt emberrel való szolidaritásban, ami a szentek közösségére alapszik. Minden bűn árt ennek a közösségnek.

954. Az Egyház három állapota. „Amíg tehát el nem jön az Úr a maga dicsőségében és vele mind az angyalok, és a halál szétrombolása után alá nem lesz vetve Neki minden, addig tanítványai közül egyesek a földön zarándokolnak, mások a földi életből eltávozva tisztulnak, ismét mások megdicsőült állapotban vannak, és »tisztán látják magát a háromszemélyű egy Istent, amint van«,:

„Más fokon és más módon, de valamennyien egyek vagyunk Isten és a felebarát ugyanazon szeretetében, és ugyanazt a dicsőítő himnuszt énekeljük Istenünknek. Mert Krisztus valamennyi híve az ő Lelkének birtokában összeolvad az egy Egyházba, és egymáshoz kapcsolódik őbenne.”

955. „Az úton levők egysége tehát a Krisztus békéjében elhunyt testvérekkel a legkevésbé sem szakad meg, sőt az Egyház mindig vallott hite szerint a lelki javak kölcsönös közlésétől erősödik.”

956. A szentek közbenjárása. „Abból következően ugyanis, hogy az égiek bensőségesebben egyesülnek Krisztussal, az Egyház egészét megszilárdítják a szentségben (...). Szüntelenül közbenjárnak értünk az Atyánál, bemutatván érdemeiket, melyeket a földön szereztek Jézus Krisztus, Isten és az emberek egyetlen közvetítője által. (...) Nagy segítséget nyújt tehát gyöngeségünknek az ő testvéri gondoskodásuk”:

„Ne sírjatok, hasznosabb leszek számotokra ott, ahová megyek, mint itt, ahol voltam.”

„Mennyországomat azzal akarom tölteni, hogy jót teszek a földön.”

957. Közösség a szentekkel. „Az égiek emlékét azonban nemcsak a jó példájuk miatt tiszteljük, hanem még inkább azért, hogy megerősödjék az egész Egyház egysége a Lélekben a testvéri szeretet gyakorlása által. Mert miként az útonlevők keresztény közössége közelebb visz bennünket Krisztushoz, úgy a szentekkel való közösség ahhoz a Krisztushoz kapcsol, akiből mint forrásból és főből minden kegyelem és Isten népének élete árad.”

„Őt (Krisztust) ugyanis mint Isten Fiát imádjuk; a vértanúkat pedig, mint az Úr tanítványait és követőit, méltán szeretjük Királyuk és Mesterük iránti páratlan odaadásuk miatt; bárcsak sorstársaik és tanítványtársaik lehetnének!”

1370. Krisztus áldozatával nemcsak a földön élő tagok, hanem azok is egyesülnek, akik már a mennyei dicsőségben vannak: az Egyház a Boldogságos Szűz Máriával közösségben és róla, valamint az összes szentekről megemlékezve ajánlja föl az eucharisztikus áldozatot. Az Egyház az Eucharishtiában bizonyos értelemben Máriával együtt áll a kereszt tövében, egyesülve Krisztus áldozatával és közbenjárásával.

2683. A tanúk, akik előttünk mentek be az Országba, főleg azok, akiket az Egyház „szenteknek” ismer el, életük példájával, írásaikkal és mai imádságaikkal közlik az imádság élő hagyományát. Látják Istent, dicsérik Őt, és nem szűnnek meg törődni azokkal, akiket a földön hagytak. Amikor bementek „Uruk örömébe”, „sok fölé” állították őket. Közbenjárásuk Isten tervének a legmagasabbrendű szolgálata. Imádkozhatunk és kell is imádkoznunk azért, hogy értünk és az egész világért közbenjárjanak.

2684. A szentek közösségében az egyházak történelme folyamán különböző lelkiségek fejlődtek ki. Isten emberszeretete egy tanújának személyes karizmája továbbadható volt, mint Illés „lelkéé” Elizeusnak és Keresztelő Jánosnak, hogy a tanítványok ennek a léleknek részesei legyenek. Bizonyos lelkisége van különféle liturgikus és teológiai mozgalmaknak is, és a hit inkulturációjáról tanúskodik bizonyos emberi és történeti környezetben. A keresztény lelkiségek részesei az imádság élő hagyományának, és a hívők számára szükséges vezetők. Gazdag sokféleségükben tükrözik a Szentlélek tiszta és egyetlen világosságát.

„A Lélek valóban a szentek helye. A szent viszont a Lélek sajátos helye, és odaadja magát, hogy Istennel lakják, és az Ő templomának hívják.”

1161. A liturgikus ünneplés minden jele Krisztusra irányul, így az Istenanya és a szentek képei is: Krisztusról tanúskodó jelek, aki megdicsőül bennük. Őbennük látjuk „a tanúk felhőjét” (Zsid 12,1), akik továbbra is törődnek a világ üdvösségével, s akikkel – mindenekelőtt a szentségek ünneplésében – mi egyek vagyunk. Képeik megmutatják hitünknek az „Isten képmására teremtett” és az Ő „hasonlatosságára” átalakult embert, és az angyalokat is, akik Krisztusban szintén újra egybe vannak foglalva:

„Szent Atyáink Istentől sugalmazott Tanítóhivatalát és a katolikus Egyház hagyományát követve (mert tudjuk, hogy ez a hagyomány a Szentléleké, aki az Egyházban lakik), teljes bizonyossággal és gondossággal elhatározzuk, hogy mind a drága és elevenítő keresztet, mind a tiszteletreméltó és szent – akár festett, akár mozaikból vagy bármely más megfelelő anyagból készült – képeket Isten szent egyházaiban alkalmazni kell szent edényeken és ruhákon, falakon és táblákon, magánházakban és utak mentén: mind Istenünknek és Üdvözítőnk, Jézus Krisztusnak, mind Asszonyunknak, az egészen tiszta és szent Istenszülőnek, a tisztelendő angyaloknak és az összes szenteknek és igazaknak képeit.”

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumban* (Lk 12,49-53) Jézus az őt és az övéit érintő szakadásokra, üldöztetésekre hívja fel a figyelmet. Mint azt Lukács evangéliuma elején megelőlegezte már Simeon szavai által: Jézus „jel lesz, melynek ellene mondanak” (Lk 2,34). Erről beszél a Mester is a mostani szakaszban: tanításának radikalitása még a legszorosabb családi kötelékekben is ellentéteket szülhet az azt elfogadók és elutasítók közt. De az ő „juhai” arról ismerhetők meg, hogy hallgatnak szavára, s nyomában járnak – ahogyan az *alleluja versben* (Jn 10,27) hallhatjuk az evangélium előtt. Az *olvasmány* (Jer 38,4-6.8-10) azt mutatja be, hogyan üldözték már az apostolok előtt a prófétákat is (vö. Lk 6,22-23): Jeremiást meg akarják ölni, ugyanis Jeruzsálem pusztulásáról jövendöl. A *szentlecke* (Zsid 12,1-4) az evangéliumi szakaszhoz hasonlóan utal a keresztényekre váró nehézségekre: „A bűn elleni küzdelemben még nem állatok ellen a véretek ontásáig.” Ugyanakkor Jézus példáját elénk állítva állhatatosságra és kitartásra biztat: „fussuk meg kitartással az előttünk lévő pályát. Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és bevezetőjére, Jézusra, aki a rá váró öröm helyett elszenvedte a kereszthalált, nem törődött a gyalázattal, és most az Isten trónjának jobbán ül.”

A *kezdőének*, a *kezdő könyörgés* és a *válaszos zsoltár* is vigaszt és reményt kíván adni a megpróbáltatások közepette: „Oltalmazó Istenünk, nézz le ránk, tekints kegyesen a te Fölkentedre! Bizony egy nap a te házában ezernyi másnál többet ér.” - hirdeti a *kezdőének* (Zsolt 83,10-11) hangsúlyozva az Istenbe vetett hit és a mennyei béke értékét, mely kárpótol a földi üldöztetésekért is. E gondolatot fejti ki bővebben a *kezdő könyörgés*: „Istenünk, te mennyei kincseket készítettél azoknak, akik szeretnek téged. Adj szívünkbe irántad buzgó szeretetet, hogy mindenben és mindennél jobban szeressünk, és elnyerjük ígéreteidet, amelyek minden vágyunkat felülmúlják”. A *válaszos zsoltár* (Zsolt 39,2.3.4.18.) pedig a segítségért fohászoló ember szavait idézi: „Uram, irgalmadban ments meg engem, Uram, siess segítségemre! (...) Te vagy segítőm és szabadító, én Istenem, ne késlekedjél!” A zsoltáros megtapasztalta, hogy Isten lehajolt hozzá, meghallgatta kiáltását és „a nyomorúság verméből és mocsarából” kivonva őt, ismét szilárd talajra helyezte, amit Jeremiás próféta is átélt, ahogy az *olvasmányban* láthattuk (Jer 38,4-6.8-10). Ez a zsoltár bizonyosságot és reményt ad tehát hallgatóinak: a szorongatások közepette is az Istené az utolsó szó, aki nem hagyja cserben övéit: „Én nyomorult és szegény vagyok, de az Úr gondomat viseli.” Ezt a tapasztalatot fogalmazza meg az *áldozási ének* is (Zsolt 129,7): „Az Úr maga a jóság: teljes a szabadulás nála.”

Az *egyetemes könyörgések* a tűz és a tűzgyújtás motívumát állítják a középpontba, ahogyan az evangéliumban is elhangzik: „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön. Mi mást akarnék, mint hogy lánggra lobbanjon”. A könyörgések leggyakrabban a Szentlélek tüzeréről szólnak: „Kérjük a mi Urunktól, Jézus Krisztustól a Szentlélek tüzeinek világosságát és melegét!” (*papi bevezető fohász*); „Gyullaszd fel, Urunk, az egész világon az isten- és emberszeretet tüzét!” (*első könyörgés*); „Támogasd Egyházadat, hogy minél több lélekben meggyújtsa a hit és a szeretet lángját!” (*második könyörgés*); „Szentlelked harmata oltsa

ki a földön az ádáz gyűlölködés és a pusztító háborúk tüzeit!” (*harmadik könyörgés*); „A Szentlélek tüze égesse ki szívünkben a bűnös érzékiség szennyét!” (*negyedik könyörgés*); „Add, hogy a keresztény családokban a gyermekek szüleiktől vegyék át az igaz vallásosság lángját! (*ötödik könyörgés*); „Urunk, Jézus Krisztus! Te az első pünkösdkor tüzes nyelvek alakjában küldted el Egyháznak a Szentlelket. Add, hogy ez a tűz szüntelenül lobogjon híveidben!” (*papi záró ima*).

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Oltalmazó Isten (591)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/220/intr/831/oltalmazo-isten-protector-noster

Velem az Úr, azért nem félek (620)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/220/gr/832/velem-az-ur-azert-nem-felek-bonum-et-confidere

GITÁROS ÉNEKEK

Mert te, Uram

<https://www.youtube.com/watch?v=f2DV6xAhYWo>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Kárász Izabella: Akivel Ő találkozott

Akivel Ő találkozott,
annak lelkében jég s a fagy
nyomtalanul úgy eltűnik,
hogy felragyoghat a Tavasz!

Kigyúl abban valami tűz,
lerombolva mind a fagyot,
s lelkében ég a szeretet,
amit a Krisztustól kapott.

Ha fáznak még az emberek
tavasztalan, téli, hideg,
vak éjszakán, csupán azért,
mert ridegek, jaj, a szívek!
A szenvedések tengerén
jéghegyek közt virág fakad,
Krisztust, a szent, a nagy Tavaszt!
csak vigyétek fénylőn, dicsőn

Somogyi Imre: Égi tűzben, zúgó szélben

Égi tűzben, zúgó szélben
Jött el egykor Isten Lelke,

Hogy a Krisztus kis seregét
A szent harcra elvezesse.
Lángra gyúltak hívó szívek
És megnyíltak bezárt ajkak, -
Fénye lobbant, öröme kélt
A győzelmi virradatnak!

Boldogságtól repdesett a
Tanítványok árva lelke,
A szerető Mester karja
Valamennyit átölelte...
Heteken át imádkozva,
Szent egységben várva-vártak, -
Pünkösöd napján a remények
Ímé mind valóra váltak.

A krisztusi gondviselés
Vigasztalót adott nekik,
Hisz a válás perceitől
Fájó szívük most is vérzik...
De mit a Mester ígért:
Vigaszt, erőt, mindent nyernek,
Mert nagy hatalma van
Az isteni szeretetnek!

Apostolok, hős férfiak
Lángoszlopok gyanánt járnak,
A mennyei üzenetet
Elviszik a nagy világnak.
Szentléleknek erejében
Békét, áldást, üdvöt visznek
És egyre nő a tábora
A krisztusi igaz hitnek.

Égi tűzzel, zúgó széllel
Ma is eljön Isten Lelke,
Szent harcunkat: Krisztus ügyét
Vele visszük győzelemre...
Ha ránk fúj a mennyei szél:
Ma is tüzet fog a lelkünk,
Ma is veszünk ajándékot.
Ha az Úrhoz hittel esdünk!

Ó, Szentlélek, áldj meg minket,
Add erődöt bő mértékben,
Küzdő zarándokok kérnek
Sok bajban és kísértésben.
Keskeny úton a cél felé
Törtet a mi fáradt lábunk, -
Segíts, hogy a célhoz érjünk
S feleúton meg ne álljunk!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Milyen feszültségeket hoz az életembe a hitem, a Jézussal való kapcsolatom?
- Mik a vágyaim? Mi ösztönöz és mi motivál engem cselekedeteimben?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te mennyei kincseket készítettél azoknak, akik szeretnek téged. Adj szívünkbe irántad buzgó szeretetet, hogy mindenben és mindennél jobban szeressünk, és elnyerjük ígéreteidet, amelyek minden vágyunkat felülmúlják. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlekedet, hogy általa megújulva és megerősödve minden nap hűséges tudjak maradni a szent Fiad mellett meghozott döntésemhez! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Tűzet hoztam a földre, bárcsak lángra kapna (Lk 12,49–53)

(Forrás: Pixabay)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus velem van a megpróbáltatások között is.
- Az Úr engem is meg akar újíttani Szentlelkével!

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Ne féljek a krízisektől és a nehézségektől, mert azok lehetőségek arra, hogy növekedjem!
- Maradjak hűséges Jézus Krisztushoz, aki mellett döntöttem!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 20. vasárnap („C” év)
Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Alexandriai Szent Cirill gondolatait a *Catena Aurea* német nyelvű kiadvány alapján Asztalos Livia fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Kárász Izabella: Akivel Ő találkozott –

http://erdelyikeresztynenek.network.hu/kepek/kedves_versek_idezetek_keppel2020/karasz_izabella_akivel_o_talalkozott

Somogyi Imre: Égi tűzben, zúgó szélben – http://jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Somogyi_Imre.htm

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfy Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levélcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu